

Understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag fra EU's side

- På de områder, hvor EU har kompetence til at gennemføre tiltag for at understøtte, koordinere eller supplere medlemslandenes indsats, kan EU's beføjelser ikke træde i stedet for medlemslandenes beføjelser.
- Juridisk bindende EU-retsakter kan ikke omfatte harmonisering af medlemslandenes love og bestemmelser.

I en tredje kompetencekategori – områder med understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag – kan EU's beføjelser ikke træde i stedet for medlemslandenes.

Lissabon-traktaten opregner de områder, hvor EU kan gennemføre understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag med europæisk sigte. Listen omfatter syv områder: 1) folkesundhed; 2) industri; 3) kultur; 4) turisme; 5) uddannelse, ungdom, sport og erhvervsuddannelse; 6) civilbeskyttelse; samt 7) administrativt samarbejde. Opregningen afspejler områder, hvor EU også i dag gennemfører understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag.

Særlige kompetencekategorier

- Samordning af de økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikkerne.
- Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

To hovedområder falder uden for den almindelige opdeling i tre kompetencekategorier. Det betyder, at disse områder hverken anses for enekompetence, delt kompetence eller understøttende kompetence, men udgør selvstændige kompetencekategorier.

EU's kompetence inden for økonomisk politik, beskæftigelsespolitik samt social- og arbejdsmarkedspolitik præciseres i Lissabon-traktaten. EU's indsats består hovedsagelig i retningslinjer med henblik på samordning af medlemslandenes politikker. Det betyder, at kompetencen på disse områder som udgangspunkt forbliver hos medlemslandene, og at EU's egen kompetence på disse områder er særligt begrænset. Det er områder, hvor EU i praksis ofte anvender den såkaldte åbne koordinationsmetode, som omfatter brug af forskellige ikke-bindende foranstaltninger såsom indikatorer, udveksling af bedste praksis samt periodisk overvågning og

evaluering. Se også kapitel 5 om den økonomiske og monetære politik.

Lissabon-traktaten indeholder også en nærmere beskrivelse af EU's kompetence inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. EU's kompetence består her i at definere og gennemføre en fælles politik. Denne kompetence omfatter ligesom i dag alle udenrigspolitiske områder og alle spørgsmål vedrørende EU's sikkerhed, herunder gradvis udformning af en fælles forsvarspolitik, der kan føre til et fælles forsvar TEU art. 11, stk. 1 (art. 24, stk. 1). Det præciseres, at den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik udgør en særlig kategori, som er underlagt særlige regler og procedurer. Også andre bestemmelser i Lissabon-traktaten bekræfter, at den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik udgør en særlig kategori, hvor den grundlæggende mellemstatslige karakter bevares. Se nærmere kapitel 7 om EU's optræden udadtil.

Den generelle, subsidiære hjemmelsbestemmelse

Den generelle, subsidiære hjemmelsbestemmelse i TEUF's art. 308 (art. 352) udgør en særlig beføjelse for EU. Lissabon-traktaten indfører enkelte præciseringer og ændringer i bestemmelsen, der tydeliggør bestemmelsens anvendelsesområde. Som noget nyt skal Europa-Parlamentet således godkende anvendelsen af bestemmelsen. I dag skal Europa-Parlamentet alene høres. Desuden skal Kommissionen inden for rammerne af proceduren for kontrol med overholdelsen af nærhedsprincippet gøre de nationale parlamenter særligt opmærksom på forslag, der bygger på TEUF art. 308 (art. 352). Denne særlige oplysningspligt skal ses i lyset af de nationale parlamenters nye adgang til at håndhæve nærhedsprincippet. Se kapitel 3.4 om de nationale parlamenters rolle.

Den generelle, subsidiære hjemmelsbestemmelse

- Rådet har mulighed for med enstemmighed at vedtage passende foranstaltninger, hvis en handling fra EU's side er nødvendig inden for rammerne af de politikker, der er fastlagt i traktaterne, for at nå et af målene heri, og traktaterne ikke i øvrigt indeholder fornøden hjemmel hertil.